

Nr 219.

Av herr **Luterkort**, om *ändring av § 43 mom. 2 riksdagsordningen.*

Uti 43 § riksdagsordningen äro jordbruksutskottets åliggande angivna.

Enligt första stycket av ovannämnda lagrum åligger det jordbruksutskottet, att med de i riksstatens under nionde huvudtiteln upptagna ärenden taga samma befattning, som tillkommer statsutskottet beträffande riksstaten i övrigt. I andra stycket av samma lagrum åter är stadgat, att det åligger jordbruksutskottet att meddela utlåtanden och avgiva förslag i anledning av alla från kamrarna dit hänvisade frågor, som angå stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av lagar och författningar rörande hushållningen med allmänna och enskilda skogar, om jakt och fiske samt angående vägar och skjutsväsende.

Syftet med jordbruksutskottets inrättande var visserligen i första hand att åstadkomma en nödig ändring i statsutskottets och lagutskottets arbetsbörda men även att inom riksdagen åstadkomma en sådan saklig behandling av jordbruksärenden, som tillförsäkrats den inom regeringen genom jordbruksdepartementets inrättande.

Konstitutionsutskottet vid 1908 års riksdag yttrade sålunda, att det icke kunde vara annat än välbetänkt, att såsom *Kungl. Maj:t* föreslagit, utbryta alla ärenden, som lyda under jordbruksdepartementet vare sig de äro att hänföra till statsregleringen eller icke, för att tillsammans med lagstiftningsfrågor av enahanda eller därmed besläktad innebörd överlämnas till ett nytt ständigt utskott. Härigenom vunnes icke blott att stats- och lagutskotten båda erhöles nödig lättnad i sitt arbete, utan jämväl *att det nya utskottet finge ett enhetligt och begränsat verksamhetsområde, vilket uppenbarligen måste anses innebära en högst avsevärd fördel.**

Det synes numera vara uppenbart, att den formulering som andra stycket av 43 § riksdagsordningen erhöles vid tiden för jordbruksutskottets inrättande icke längre motsvarar det ovanberörda kravet, att alla ärenden, vilka till sin *sakliga* innebörd äro jordbruksärenden, må komma att prövas av det utskott, varest de bästa förutsättningarna för dylika ärendens sakliga prövning äro till finnandes.

Denna brist synes hava framträtt tydligare efter lagutskottets uppdelning. I och med att s. k. sociala jordlagsstiftningsfrågor kommit att hänvisas till andra lagutskottet, framstår gränsen emellan särskilt nämnda utskotts och jordbruksutskottets kompetens å lagstiftningsområdet ofta såsom tämligen oklar.

* Kurs. av motionären.

Såsom exempel må framhållas bl. a. hurusom i år Kungl. Maj:ts proposition angående åborätten hänvisats till lagutskott (genom ett enligt mitt förmenande sakligen icke välgrundat beslut har propositionen t. o. m. hamnat hos första lagutskottet). Till andra lagutskottet har vidare hänvisats ett enligt mitt förmenande så typiskt jordbruksärende som det, vilket innefattats i herr Nilssons i Tånga motion nr 188 i andra kammaren angående lagbestämmelser rörande handel med utsädesvaror. Å andra sidan kan nämnas, hurusom under fjolårets riksdag jordbruksutskottet hade till behandling Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. Sistnämnda ärendes behandling visar, hurusom i ett dylikt jordbruksärende den juridiska formgivningen kan vara av stor betydelse utan att ärendet av sådan anledning bör underkastas den speciellt juridiska utskottsbehandlingen. Även om det nu föreliggande förslaget till ny lag om enskilda vägar på landet icke skulle hava på grund av vederbörande grundlagsstadgandes ordalydelse hänvisats till jordbruksutskottet, synes en riktig uppfattning om grunderna för ifrågavarande lagstiftningsfrågors fördelning hava betingat sådan utskottsremiss, som här ägt rum.

Såsom regulator av de missförhållande här antytts, förefinnes möjligheten av sammansatta utskott. Härvidlag må dock erinras *dels* att frågan om huruvida ett ärende bör behandlas av sammansatt utskott är beroende ensamt av det utskott, till vilket ärendet blivit remitterat, *dels ock* att de sammansatta utskotten, icke utan skäl betraktas såsom mindre önskvärda, med hänsyn till utskotts- och riksdagsarbetets i övrigt behöriga bedrivande.

En tänkbar utväg att lösa berörda spörsmål synes vara att i 43 § 2 stycket riksdagsordningen föreskriva, att det skall åligga jordbruksutskottet att meddela utlåtande och avgiva förslag i anledning av från kamrarna dit hänvisade lagstiftningsärenden, vilkas handläggning enligt gällande stadga angående fördelning av ärendena mellan statsdepartementen tillkommer jordbruksdepartementet ävensom lagstiftningsärenden rörande vägar, broar och färjor, skjuthållning och gästgiverier.

I syfte att vinna en fastare bestämning av jordbruksutskottets kompetensområde får jag alltså hemställa,

1:o) att riksdagen måtte besluta att såsom vilande antaga sådan ändrad huvudsaklig lydelse av 43 § 2 stycket riksdagsordningen, som ovan angivits; samt

2:o) att, därest vad jag under 1:o) härovan hemställt icke vinner riksdagens bifall, riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning om sådan ändrad lydelse av 43 § riksdagsordningen, att till jordbruksutskottet må kunna i större utsträckning än vad nu är fallet hänvisas frågor, som huvudsakligen äro att anse såsom jordbruksärenden.

Det hemställes om remiss till konstitutionsutskottet samt att utskottet under förutsättning av tillstyrkande till vad jag under 1:o) hemställt måtte framlägga det förslag till definitiv formulering av ifrågavarande grundlagsstadgande, som betingas av min sistberörda hemställan.

Stockholm den 30 januari 1926.

S. Luterkort.

